

opusdei.org

Papež Lev: Milosrdný Samaritán

Ve své druhé generální audienci se papež Lev XIV. zaměřil na postavu dobrého Samaritána, který nám pomáhá v duchovním růstu. Vyjít ze sebe a „pocítit bolest druhého člověka“, zastavit se na cestě a vyjít vstříc našim bratřím a sestrám.

28.05.2025

Drazí bratři a sestry,

pokračujeme v rozjímání nad některými podobenstvími z evangelia, která nám dávají příležitost změnit pohled na věci a otevřít se naději. Nedostatek naděje je někdy způsoben tím, že se upínáme na určitý rigidní a uzavřený způsob pohledu na věci, a podobenství nám pomáhají podívat se na ně z jiného úhlu.

Dnes bych chtěl mluvit o zkušeném, vzdělaném člověku, znalci zákona, který však potřebuje změnit svůj pohled, protože je soustředěn na sebe a nevšímá si ostatních (srov. *Lk* 10,25-37). Ptá se totiž Ježíše, jak se „dělí“ věčný život, a používá přitom výraz, který to chápe jako nezpochybnitelné právo. Za touto otázkou se však možná skrývá potřeba pozornosti: jediné slovo, o kterém žádá Ježíše komentář, je termín „*blízní*“, který doslovně znamená *ten, kdo je blízko*.

Proto Ježíš vypráví podobenství, které je cestou k proměně této otázky, k přechodu od „*kdo mě má rád?*“ k „*kdo měl rád?*“. První otázka je nezralá, druhá je otázkou dospělého člověka, který pochopil smysl svého života. První otázku vyslovujeme, když se schováme do kouta a čekáme, druhá nás pobízí k tomu, abychom se vydali na cestu.

Podobenství, které Ježíš vypráví, se odehrává na cestě, která je obtížná, jako je život sám. Je to cesta, kterou jde muž, který sestupuje z Jeruzaléma, města na hoře, do Jericha, města pod úrovní moře. Je to obraz, který již předznamenává, co se může stát: ten muž je totiž přepaden, zbit, okraden a ponechán napůl mrtvý. Je to zkušenost, která se stává, když nám situace, lidé, někdy dokonce ti, kterým jsme důvěřovali, vezmou všechno a nechají nás uprostřed cesty.

Život je však tvořen setkáními a v těchto setkáních se ukážeme takoví, jací jsme. Stojíme před druhým, před jeho křehkostí a slabostí, a můžeme se rozhodnout, co uděláme: postaráme se o něj, nebo budeme předstírat, že se nic nestalo. Po téže cestě jdou kněz a levita. Jsou to lidé, kteří slouží v jeruzalémském chrámu, žijí v posvátném prostoru. Přesto však praktikování náboženství automaticky nevede k soucitu. Soucit je totiž především otázkou lidskosti, teprve potom náboženství! Ještě než jsme věřící, jsme povoláni být lidmi.

Můžeme si představit, že po dlouhém pobytu v Jeruzalémě měli ten kněz a levita naspěch domů. Právě spěch, který je v našem životě tak přítomný, nám často brání prožívat soucit. Kdo si myslí, že jeho cesta má přednost, není ochoten zastavit se kvůli druhému.

Ale pak přichází někdo, kdo je skutečně schopen se zastavit: je to Samaritán, tedy člověk patřící k opovrhovanému národu (srov. 2 Král 17). V jeho případě text neuvádí, kam směřuje, ale pouze říká, že byl na cestě. Náboženství zde nehraje žádnou roli. Tento Samaritán se zastaví jednoduše proto, že je to člověk, který stojí před jiným člověkem, který potřebuje pomoc.

Soucit se projevuje konkrétními gesty. Evangelista Lukáš se zastavuje u činů Samaritána, kterého my nazýváme „dobrým“, ale v textu je to prostě osoba: Samaritán se přiblíží, protože pokud chcete někomu pomoci, nemůžete si myslet, že se budete držet stranou, musíte se zapojit, ušpinit se, možná i nakazit; ošetří mu rány, poté co je očistí olejem a vínem; naloží ho na své zvíře, tedy převezme zodpovědnost, protože skutečná pomoc znamená být ochoten nést břemeno bolesti

druhého; odveze ho do hostince, kde utratí peníze, „dva denáry“, což jsou zhruba dvě denní mzdy; a zaváže se, že se vrátí a případně zaplatí ještě víc, protože ten druhý není balík, který je třeba doručit, ale někdo, o koho je třeba se postarat.

Drazí bratři a sestry, kdy budeme také schopni přerušit svou cestu a mít soucit? Až pochopíme, že ten zraněný člověk na cestě představuje každého z nás. A pak nám vzpomínka na všechny chvíle, kdy se Ježíš zastavil, aby se o nás postaral, umožní být více schopnými soucitu.

Modleme se tedy, abychom mohli růst v lidskosti, aby naše vztahy byly pravdivější a bohatší na soucit. Prosme Srdce Kristovo o milost, abychom měli stále více jeho city.

RadioVaticana.cz / Rome
Reports

Libreria Editrice Vaticana / Rome Reports

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/papez-lev-milosrdny-samaritan/> (29.03.2026)